

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিকৰ
৬.৫৬ নং প্রশ্নকাকতৰ বাধ্যতামূলক গৱেষণা পত্ৰ

বিষয় : লোক সাহিত্যৰ কিছু কথাৰ অধ্যয়ন

Presented
04/06/2024

তত্ত্বাবধায়ক

সহকাৰী

বিহুৰাম ইংলেং

অধ্যাপক - অসমীয়া বিভাগ

মহেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰী বালিকা মহাবিদ্যালয়

গৱেষিকা ছাত্ৰী

নাম : শ্ৰীপ্ৰিয়ংকা বৰ্মন

শ্ৰেণী : ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

ৰোল নং : UA-211-193-0233

Registration No.-21086533

মহেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰী বালিকা মহাবিদ্যালয়, নলবাৰী

সূচীপত্র

পৃষ্ঠা

কৃতজ্ঞতা স্বীকার

ক

উপসংহতি :-

(ক) অধিকার প্রয়োজনীয়তা

২-৪

(খ) অধিকার অঙ্গ

(গ) অধিকার পদ্ধতি

(ঘ) অধিকার পরিচয়

প্রথম অধ্যায় :-

(ক) লোক সাহিত্য

৫-২৬

(খ) লোক সাহিত্য অঙ্গ

(গ) লোক সাহিত্য প্রকৃতি

(ঘ) লোক সাহিত্য বৈশিষ্ট্য

(ঙ) লোক সাহিত্য শ্রেণীবিভাজন

(চ) লোক সাহিত্য অধিকার-

প্রয়োজনীয়তা-

দ্বিতীয় অধ্যায় :-

(ক) লোক সাহিত্য নিরুপনি পীঠ

২৭-২৬

(খ) জনজাতীয় লোক-সাহিত্য-
নিরুপনি পীঠ

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧ୍ୟ

ପୃଷ୍ଠା ନଂ

ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ :-

(କ) ଗଣୋପାଦେୟା ଓ ଗଣୋପାଦେୟାମୀତ

29-30

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ :-

(କ) ବିକ୍ରୟନାମା ଓ ବିକ୍ରୟମୀତ

31-34

(ଖ) ବିକ୍ରୟନାମା ଓ ବିକ୍ରୟମୀତ

ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ :-

(କ) ବିକ୍ରୟମୀତ ଓ ବିକ୍ରୟମୀତ

35-40

(ଖ) ବିକ୍ରୟମୀତ ଓ ବିକ୍ରୟମୀତ

(ଗ) ଶୁଦ୍ଧି

ଉପାଂଶୁ

41

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧି

42

ଉପାଂଶୁ

46

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧ୍ୟ ଦାତା

48

ଉପାଂଶୁ ଚିତ୍ର

46-49

(ক)

কৃতজ্ঞতা স্বীকার

এই প্রকল্পটো সম্পূর্ণ করার ক্ষেত্রে মোক
অকল্যা বিনোদে অহাম তথা দিয়া-পৰামৰ্শ জাপব্দোয়া
শ্রদ্ধাৰ অৰিচাপক বিহিৰাম চাৰ লগতে অৰিচাপিকা
যাই-দেউৰ ওচৰত এই কৃতজ্ঞতা। প্রকল্পটো লগত
প্ৰত্যক্ষ বা পৰোক্ষভাৱে জড়িত প্ৰতিজন ব্যক্তি তথা
অভিভাৱকসকলৰ ওচৰত এই বিবেকজ্ঞ। ওপৰত-
অকলৰ অহায় - অহাশিগিণা- অৰিচনে মোক এই
প্রকল্পটো সম্পূর্ণ হৈ নুঠিল হেঁওন।

স্বন্যথাদেও —

নাম :- শ্ৰী প্ৰিয়ংকা বৰ্মন ।

উপক্রমণিকা

(ক) অব্যয়নৰ প্ৰয়োজনীয়তা :- "লোকসাহিত্য" বিষয়টো
প্ৰকল্পটোত নিৰ্বাচন কৰিছো। 'অব্যয়ীয়া-লোক-সাহিত্য
অব্যয়নৰ' প্ৰয়োজনীয়তা অলপকৈ লোক-সাহিত্যৰ
ধৰণ আৰু অব্যয়ীয়া-লোক-সাহিত্যৰ বিভিন্ন ধৰণৰ
বিষয়ে লিপিবদ্ধ কৰিছোঁ। আমাৰ জীৱন ~~ৰ~~ মোৰ
চিন্তাৰ অনুভূতি, সুখ-দুখ, হাঁহি-কান্দোন, আনন্দ-
বেদনাৰ কথা সঁচি হৈ তেইজনী লোক-সাহিত্যৰ
সৈতে প্ৰত্যেকৰে চিনাকী অৰ্থাৎ নিতান্তই বাঞ্ছনীয়
বিজ্ঞান অনন্দতা, বিশ্বজনীনতা আদিৰ আভাৱে
আমি আমাৰ লোকসাহিত্যৰ বৰদৰ্শটো ঘূনীয়া হ'বলৈ
গৈ দিব নানাগৈ। তাৰ বাবে আমাৰ লোক-
সাহিত্যৰ অব্যয়নৰ প্ৰয়োজন অত্যন্ত বেছি।

(খ) অৰ্থসম্বল :- কোনো কথা জানিবলৈ বা বুজিবলৈ হ'লে অৰ্থসম্বল প্ৰয়োজন হয়। মূল কথা-
নতুনকৈ তাক বাখ্যা কৰা অপেক্ষা। মোৰ
সুস্থ প্ৰকল্পটোৰ বাবে 'অসমীয়া লোক-সাহিত্য',
আৰু লোকা সম্বলৰ অৰ্থকৈ অংগত কৰা হৈছে।
'লোক-সাহিত্য' সম্বলৰ - নিৰুৎসাহী গীত, মাতৃসেৱা
গীত, বিমানাম, যিহীন হৈতুদিশৰ মৌখিক-
ইতিহাস, লোক-বিশ্বাস আদিৰ ওপৰত ভিত্তি
কৰি বিভিন্ন অনুশাস্তি, প্ৰবন্ধ আৰু আলোচনীৰ পৰা
অংগত কৰা হৈছে। ইয়াৰোপৰি অসম বিস্ময়-
খিত্তি সাহিত্যিকৰ, অসংক্ৰমিত মূলক প্ৰবন্ধ আদিৰ
ওপৰত কৰ্ম- বৈধি পৰিমাণে নিৰ্ভৰ কৰা হৈছে।

(খ) অর্থায়নৰ পদ্ধতি :- গৱেষণা পত্ৰখানি বা প্ৰকল্প
 প্ৰস্তুত কৰাৰ বাবে বিভিন্ন পদ্ধতি অৱলম্বন কৰা
 হৈছে। প্ৰধানকৈ অর্থায়নমূলক, বিলম্বমানাত্মক আৰু
 পাৰিচয়মূলক পদ্ধতি অৱলম্বন কৰা হৈছে। তেনে
 চিন্তা - চৰ্চাৰ ফলত পদ্ধতিবিধৰ অৱলম্বন কৰি মুঠ
 হোৱাৰ প্ৰকল্পটো সাজু কৰিলো।

(গ) অর্থায়নৰ পৰিসৰ :- গৱেষণাৰ এক অন্যতম
 মুখ্য দিশ - হ'ল - অর্থায়নৰ পৰিসৰ। যেনে :- নামনি-
 অক্ষয়ৰ নলবাৰী, পোখালপাৰা, দৰং আদি অঞ্চলত
 পৰমাৰ্ণৱিকভাৱে প্ৰচলিত মহোত্তো গীওৰ, কমা, সুৰ-
 আৰু নাগেন- জুৰীৰ প্ৰামাণিক আছে। নলবাৰী
 অঞ্চলত মহোত্তো পোখাল অক্ষয়ত একম ল'গাৰ
 লাঠিৰ এটা মুঠ অৰ্ধশতাধিক আনন্দে- মুৰ-
 হাতেৰে হেলনীয়াকৈ ৰখি আছে। চিক তেনেদৰে
 উক্ত লাঠিডালত কেৱলমুঠ কেৱলমুঠ এটি অংশীত-

স্বৰ্গীয় গীত পৰিবেশিত কৰি কৰে ।

অধিকতৰ নম্বৰী ত্ৰিলাব ঠাই বিশেষ নিখুন্দনি
গীত, বিষয়নাম, আশ্ৰী নাম ইত্যাদিৰ সাজত
প্ৰচলিত গীত - সাজত এটি স্মু আশ্ৰয় স্মোৰ কৰে
প্ৰকল্পদেৰ সোপোদি দাঙি বিধা হৈছে ।

স্বৰ্গীয় গীত পৰিবেশিত নিৰ্বাচিত হোৱা বিষয়বস্তু
পৰিবেশিত আনি কৃতভাৱে কৰ্ম হ'ব ।

লোক-সাহিত্য :

জনশ্রমিকগণৰ সাহিত্য মুখে মুখে প্ৰচলিত গীত - মাও-
 আদিকে লোক সাহিত্য বুলি বুজা যায়। লোককথা, লোকগল্প
 লোকপাৰ্বা, লোকগীত, লোকবিৰ্ভা, লোক পৰম্পৰা, লোক প্ৰবাদ,
 লোকসম্ভাৰ আদিৰ বৰ্ণনা লোক সাহিত্যত থাকে। লোক -
 সাহিত্য লোক জনৰ সৃষ্টি, লোক জনৰ আশ্ৰিত। ইয়াত থাকে -
 লোক জনৰ সুখ-দুখ, হৰ্ষ-বিষাদ, আশা, আকাঙ্ক্ষা,
 প্ৰকৃতিৰ বিবিধ স্মৰণ চিত্ৰন। যুগে যুগে লোক -
 সাহিত্যৰ এক স্নানকৰিবলগীয়া দিগ্ৰ। এই স্নান সাহিত্যক
 সৌন্দৰ্য্যক সাহিত্য বা জনসাহিত্য বুলিও কোৱা হয়। লোক-
 সাহিত্যক বিভিন্নজন পাণ্ডিত - স্নানলোকে সংগ্ৰহিত
 কৰিছে এনেদৰে -

শ্ৰীমতী স্নানকৰীয়ে - 'লোক সাহিত্য লোকসম্ভাৰে বৰ্ণনা
 কৰা সাহিত্য। লোক-সাহিত্য স্নানকৰণত মুখে মুখে
 যাবলৈ প্ৰবাহিত হৈ ~~অস্নান~~ অস্নান সৌন্দৰ্য্যক সাহিত্য।

- অস্নানকৰীয়ে লোক সাহিত্য।

নবীন চন্দ্র মৰ্ম্মাহই কৈছে - 'লোকবিদ্যা বা লোক -
 অংকুতিৰ অন্যতম শ্ৰেণী ভৌমিক আহিত্য বা লোক -
 আহিত্যক ইয়াৰ কাপনত আৰু আনুষ্ঠিতিক দিম্বৰমালৰ -
 পৰা বাচিক কলা বা ভৌমিক কলা আখ্যা দিব পাৰি'
 - জনবৃদ্ধিৰ অপৰেমা ।

লোক - আহিত্যৰ অৰ্থ :

লোক - আহিত্যৰ অৰ্থ নিৰ্দিষ্টকৈ ক'ব নোৱাৰি । এই
 শ্ৰেণী আহিত্য আৰু শ্ৰেণী কালত পৰা চলি আহিছে ।
 সূত্ৰে সূত্ৰে চলি আহা এই শ্ৰেণী আহিত্যই বহু পিছত
 নিম্নতৰা পৰিষ্কাৰ কৰে । সূতি নিৰ্ভৰ লোক আহিত্যই
 নিম্নতৰা পোৱাৰ আগতই যে কোনো পৰাৰ আহিত্য
 সূতি হোৱা নাছিল, সেই কালত ক'ব পৰা নামম । আহিত্যই
 নিম্নতৰা পোৱাৰ পিছত আনকি অতিমাত্ৰ, নিৰক্ষৰ
 জনসমাজত সূত্ৰে সূত্ৰে গীত-পদ বচনা কৰি ভৌমিকতাই
 অচলন হোৱাৰ স্বীতি চলি আছে । এনে ধৰণৰ পুৰুষাৰ্থসমূহ
 সূত্ৰে সূত্ৰে অচলিত হৈ আহা লোক গীতসমূহে থিৰিত

মুগ্ধৰ পৰিষ্কাৰৰ প্ৰভাৱত পৰি মোটে অন্য়, ভাষাই
আধুনিক পঢ় লয়, আজ-অজ্ঞা নতুন হয়। তাৰ উপৰি
স্বকৰ্ষ যোগে পৰিষ্কাৰ-নতুনত এই যৌগিক আহিত্যৰ
ইচ্ছাকাল আঠকৰ্কে নিৰ্মা-কৰ্মা-টন। অৱশ্যে যিবোৰ
পীত ঐতিহাসিক ঘটনাৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত, অৱশ্যে
বচনা অন্য় ঠাৱৰ কৰিবলৈ সক্ষম নহয়।

শৰ্মী শৰ্মাই কৈছে যে লোক আহিত্যৰ বচনাৰ
অধিক অন্য় বা কাল চিহ্নিত কৰিবলৈ গোৱাৰ্জা-অৱশ্যে অৱশ্যে

লোক-আহিত্যৰ প্ৰকৃতি:

স্বাভাৱিক হৈ বা অৱশ্যেই প্ৰকৃতি। লোক-আহিত্য
প্ৰকৃতি বুলি কলে আমি ইয়াৰ মাজত মানৱ জীৱনত
মুগ্ধ-মুগ্ধ ইতি অন্য় কৰ্মা-অৱশ্যে, অনুভূতিৰ
আৱেগিক প্ৰতিফলন, অন্য়ভেদে অন্য় বিভিন্নতা,
প্ৰকাৰ-অন্য়তা-আদি দিল্লৈবোৰ কৰ্মা যুক্তিৰ লাগিবা
অন্য়ভাৱে অন্য় জীৱন পৰ্বত অন্য়হে লাগে কৰ্মা অন্য়-
কৰ্মা, তিতা-কৈশ, অন্য়-অন্য় আদি মুগ্ধৰুখি

আমৰ কথাত লোক-আহিত্য এক বৈয়ংতী সূঁতি ।

লোক-আহিত্যত মে কেৱল একেইখন কথাই-
 একেজমতে প্ৰকাশ পাই থাকে, সেই কথাত কা'ব
 নোহাৰি । কিন্তু লোক-আহিত্য লোকস্বীতি বা লোক-
 বিশ্বাসৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হয় । ই এক পৰম্পৰা,
 যি পৰম্পৰা-পতিষ্ঠিত । সেয়ে কা'ব পাৰি লোক-
 আহিত্যত পতিষ্ঠিত । ই পুৰণিৰ পৰা-নতুনলৈ এক
 যাত্ৰা, যি যাত্ৰাত থাকে নতুনত্ব । লোকস্বীতিৰ প্ৰচলন
 বা প্ৰবৰ্তন কেৱলকৈ হ'ল তাক আঁঠুৰে জোৰা দিয়া ।
 কিন্তু পৰ্যবেক্ষনৰ দ্বাৰা দেখা যায় যে অকল লোক-
 আহিত্যেই লোকস্বীতিৰ অনুগামী নহয়, সামাজিক-
 অধ্যয়ণে লোকস্বীতিৰ প্ৰভাৱৰ পৰা মুক্ত নহয় ।
 সেই সৈন্যী আহিত্যেই কেৱল অতীতসুখীতাকৈ-
 বহন নকৰে, ন-ন জাপত যুগৰ বতৰালৈ-
 কঢ়িয়ায় ।

সেইসঙ্গে দ্বাভাষিক। ইংরেজি মানুহক মিলময় - জীবন
 আৰু জপত কি? মেয়ে লোক - আহিত্তই মেয়, অংঘাত
 আৰু অংগায়ৰ জীবন গাঁথা বনদিয়ায়। ইয়াত মাকে-
 নৰ - মাৰীয়া মেয়, মেয়মেয়, বীৰত্ব, ষ্টম, অংগদায় -
 অংগদায়িক অংগীতি যিহি নিমেৰ, প্ৰকৃতি লিখন,
 আত্মবক্ষা, প্ৰবাদ প্ৰবচন, পৰ্শিত্ত আদি। ইংরেজত
 অংগীলিত্ত অংগ অংগীতই লোক আহিত্ত।

আহিত্ত অংগীত দাণোন। আহিত্তত লপত অংগীত
 অংগীত মেয় মেয়। অংগীত আছে বা আহিত্তত
 বৰি আছে। আন কামত অংগীত আহিত্তত লিখিত্তি।
 মিমে - অংগীত লিখিত্ত আহিত্তত মেয় নাছিল,
 মেয়মেয় অংগীত নিত্ব অংগীত - অংগীত, মেয় -
 অংগীত, আনন্দ আদি যিহিত্ত অংগীত অংগীত
 লিখিত্তি। মিমেতে মেয়মেয় লিখিত্ত অংগীত অংগীত
 মেয় - মেয় অংগীত অংগীত লিখিত্তি।

লোক-আহিত্যৰ বৈশিষ্ট্য :

লোক আহিত্যৰ প্ৰথম আৰু প্ৰধান বৈশিষ্ট্য হ'ল ইয়াৰ মৌখিক স্বৰূপ। মুখে মুখে মুগ-বাগৰি সেই শ্ৰেণী আহিত্যই বৰ্তি থাকে। সেয়ে ইয়াক দ্বিধ স্বৰূপত চাব নোৱাৰি, কিয়নো বিভিন্ন সময়ত বিভিন্নজনৰ মুখত-এই শ্ৰেণীৰ আহিত্যই বদ-স্বৰূপ-অন্যায়। লোক-আহিত্যৰ অন্তৰ্গত এটি আৰ্থিকতা অৰ্থাৎ বিশেষ-বিভিন্নজন আৰ্থিকতাৰ মুখত যেনেগ যেনেগ-সেয়া-দেখা যায়। ইয়াত বহুজনৰ প্ৰাৰ্থনতা-মতো ইয়াৰ লিখিত অৰ্থাৎকে লোকে আৰ্থিকতা-কওঁতে-নিজৰ মতে ক'বলৈ হয়, মনত তাৰ চেহেৰাটো-অন্যনৈ হৈ গৈ থাকে।

গীতিময়তা-বা গীতিমাৰ্ঘমতা লোক-আহিত্যৰ এক অনন্যবিলম্বীয়া-দিশ। আৰবজনীন আবেদনলক্ষ-গীতি-মতে মানুহৰ অন-অপত্ত জীৱনলৈ বৰি-পায়ে।

বিশ্বৰ অন্যান্য লোক সাহিত্যৰ দৰে ভাষাতো অতি
প্ৰাচীন কালৰে পৰা সাধাৰণ, নিৰক্ষৰ জনগণৰ মুখে
মুখে কিছুমান গীত প্ৰচলিত হৈ আহিছে যোঁৱাৰ
দৰে। গীতিময় কিম্বা গীতিস্বৰূপতা হোৱাৰ বাবে
লোক সাহিত্য অক্ষুণ্ণৰূপে ওপদৰৰ অধীনত।

লোক-সাহিত্যৰ ওপৰত এক মন কৰিবলৈ গীতা-
দিশ হ'ল ই স্মৃতি-নিৰ্ভৰ। স্মৃতিৰ ভেঁৰুপ ফোৰাই
লোক সাহিত্যই ইয়াৰ পৰা জিৰাইলি, ইজনৰ পৰা
জিজনৰ ওচৰলৈ ভ্ৰমি মুঠে।

লোকসাহিত্য অনাৰম্ভী লোকৰ সৃষ্টি। ইয়াত-
সাধাৰণতে কোনো নিৰ্দিষ্ট লেখকৰ নাম নাথাকে।
শিল্প 'সুখস্বৰূপত কেমেৰে কমা চন্দোবন্ধৰূপ দিয়াৰ
পিছতো তাত স্বকোৰ নাম, লোক লোৱা নাম।

বিশ্বৰ বিদ্যমান - বিহীনৰ প্ৰকাশ লোক-সাহিত্যৰ এক
অন্যতম মনকৰিবলৈ গীতা-দিশ। ইয়াৰ আৰু পৰকালত
বিশ্বাস, ইয়াৰ উৎপত্তি, পৰকালত সুখ-পাৰ

আমাতে কৰ্ম কাম আদিয়ে বীৰ্যকে অধিকায়। বহুতো
 দেৱ - দেৱীকো বিহীন উদ্দেশ্য আছিল যাৰে পূজা-
 কৰি ভাৱা- ভীতিত প্ৰচলিত হৈ আহিছে। এনে কামই
 লোক আহিত্যৰ বীৰ্যম্ বৈদ্যন বৈৰণ্যৰ কামকে অধিকায়।
 এনে বৈৰণ্যৰ পৰ্যাপ্ত সমল লোক-আহিত্যত ভাগিতও-
 বৰি আছে।

লোক আহিত্যৰ অন্যতম এটি বৈশিষ্ট্য হৈছে ভাৱ-
 অনুভূতিৰ আৰু বনো-প্ৰনালীৰ-অৰলতা। অকল্য
 দেশতেই গীতি-আহিত্যৰ প্ৰচলন আছে। ভাৱ-অনুভূতিৰ
 আৰু বনো-প্ৰনালীৰ অৰলতা। অকল্য দেশতেই গীতি-
 আহিত্যৰ প্ৰচলন আছে। এই বৈৰণ্য আহিত্যৰ কিছুমান
 বিপ্লৱনীন লক্ষণো আমাৰ চকুত পৰে। ভাৱ-অনুভূতিৰ-
 আৰু বনো-প্ৰনালীৰ অৰলতাই এই আহিত্যৰ বাহ্য
 বৈশিষ্ট্য।

লোক আহিত্যৰ আৰু এটা লক্ষণ হৈছে ~~কিছু~~
 বিপ্লৱনীনতা।

লোক-আহিত্যৰ স্তনী-বিভাগ:

বৈবিধ্য আৰু অবিচ্ছিন্নতাৰ দৃষ্ট অধ্যয়ন-
লোক-আহিত্যক কেইবাটাও অংশত প্ৰায়াম। 'অধ্যয়ন-
আহিত্যৰ অধীক্ষাৰ্থক ইতিবৃত্ত' প্ৰস্তুত ডাঃ অণ্ডেয়নু নাম
শৰ্মাদেয়ে অধ্যয়ন-লোক-আহিত্যক তিনিটা-ভাগত
ভাগ-কৰি দেখুৱাইছে। সেইকেইটা হ'ল -

১/ লোকগীত।

২/ ~~প্ৰবন্ধ~~ প্ৰবন্ধ।

৩/ আখ্যায়িকা।

দ্বিতীয় নেত্ৰণ 'অধ্যয়ন-আহিত্যৰ অংশৰূপে'।
প্ৰস্তুত লোক-আহিত্যক দুটা অংশত দেখুৱাইছে। সেই
দুটা অংশ হ'ল - ১/ লোকগীত-
আৰু

২/ লোককাহিনী।

লোক-আহিত্যক যিয়ে মিজায়ে ভাগ-নকৰক-
কিয়, লোক-আহিত্য হৈ লোকজনৰ সুখি। ইয়াৰ-লগত
জড়িত হৈ থাকে অন্যান্য, চহা-লোকজীৱনৰ যো।

লোক-আহিত্য অর্ধমূল্যবোধ প্রমোদনীমতা :

স্মৃতি নির্ভর লোক আহিত্যক পরিষ্কর্তিত সমাজ-
 পরিপ্লেঙ্কগর্হে নতুন নতুন ঝপ-ধং-ধম্ম দি মান।
 স্মেয়ে লোক-আহিত্যক আভুত আহি পথে ভাঙ্কলিক,
 জনপ্রোষ্ঠীয়, প্রাচীন, অম্মফল্লীন ওগাদি ঝপধ বম্মা।
 ভাষাধ পরিষ্কর্তন এক ধ্বাভাধিক প্রালিম্মা। হুইম্মে-
 ক্লেম্মেও ষ্ঠেধি কঠিধ লোহাধে। স্মেয়ে হুইম্মে ভাঙ্কলিক
 সমাজ জীৱনধ স্মেতে জড়িত পধম্মাধম্মে লোক-
 আহিত্যক অম্মল্যেধ ওগাদি পাহৰনিধ গর্ভত। কিন্তু-
 স্মেইম্মিনিতে ওগাদি ম্মনত বম্মা লেল মে লোক-
 আহিত্য, অম্মধুতিম্মে-ভাঙ্কলিক অম্মধুতিক চেহলী কঠিধে,
 ভাঙ্কলিক দিম্মে এক সুইম্মা-পাঠিম্মে, মাধ যুইম্মে-
 বধুইম্মা-বহুই ওগাদি ভাঙ্কলিক আহিত্য চেহলী হুইম্মে।
 হুই লোক-আহিত্যক যুইম্মে ভাঙ্কলিক জাঠীয় আহিত্য-
 অম্মধুতিক ধাঠে মিম্মাভল্ল ষ্ঠেইম্মে ওগাদে।
 অম্মধুতিম্মে-সমাজ ব্যৱধুপনাত যীজতধীয় অম্মধুতিধ

আম্মায়েন আম্মায়েন আতায়েন দুৰ্গমীয়া - লোক-আহিষ্ণু
 আম্মায়েন আম্মায়েন দুৰ্গমীয়া - কৰ্ম্মিয়লৈ তাম্বাৰু হুমায়ে য়েছি
 পৰ নালাগিব । আম্মে তাম্মায়েন লোকআহিষ্ণুতৰ আম্মায়েন-
 আম্মাই বচাই বচায় দ্বাৰ্গত ইয়াৰু তাম্মিয়ন বচায়-
 আম্মোক্তন আম্মে । কেম্বল তাম্মিয়নে নহয়, ইয়াৰু
 আম্মায়েন কৰ্ম্মায়েন- কেম্বল- চালিব লাগে । আম্মাতিক-
 আম্মাত তাম্মিয়ন আম্মায়েন লোকআহিষ্ণু, আহিষ্ণু, আম্মুকৃতি
 লৈ গাম্মেয়নাম্মুলক আম্মায়েন- কাম্মে চালিব লাগিছে ।
 ই এক শ্ৰুতম্ম কাম্মা ।

আম্মাতিক, জনমোক্ষীয়া, প্ৰাচীন, আম্মালীন
 লোকআহিষ্ণুতৰ তাম্মায়েন কৰ্ম্মায়েন পুংমানুপুংয়া-
 তাম্মিয়ন আম্মায়েন লোকআহিষ্ণুতৰ তাম্মিয়নক-
 এক অনন্য আম্মায়েন দিয় বুলি আম্মায়েন কৰ্ম্মিব লাগিব ।
 আম্মাতিক আম্মাত লোক আহিষ্ণু- আম্মুকৃতিৰ হেতুমায়ে-
 গাম্মায়েন পুনৰ্দ্দায়ৰ কেম্বল- চালিব লাগিছে ।

ଲୋକ ଆସିତ୍ୟ ଲୋକସାଧୁତ୍ୱର ଏକ ଆବିଷ୍କୃତ୍ୟ ଚାନ୍ଦ୍ର
ସାଧୁତ୍ୱ ଶୈଳ୍ପ ଏକ ଏକ ଭୀରୁନାଲି ମିତ୍ରେ ନାନୁରତ
ହିତତତ ଦାମ୍ଭା ~~ସମାଜ~~ ସାଧୁତ୍ୱର ସାଧୁତ୍ୱର ତାତ
ଆର୍ଜିତ ମୂଲ୍ୟାକୃତି ବାସିତ୍ୟ ଆମ୍ଭର ଗତ ।

ଲୋକଆହିତ୍ୟ ଓ ନିହକମି ଗୀତ :

ଆସହଜାନ ବାଳକେ ଧର୍ମ-ପ୍ରାୟଶୀଷ ଆତ୍ମନା
 ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଗୀତ - ଜାତ, ଆତ୍ମ - ଆତ୍ମକଥା - ପ୍ରସାଦ-
 ମରାଜନ, ଯକ୍ଷ - ଯୋଗ୍ୟ, ବୃନ୍ଦାବତୀ ଆଦି ପ୍ରାଚୀନ
 ଶ୍ରେଣୀରେ । ଭୌତିକ ଆହିତ୍ୟ ଯା ଲୋକଆହିତ୍ୟ
 ଏକ ବିନିର୍ଦ୍ଧିତ ଜ୍ଞାନ ଅଧିକାର କରି ଆତ୍ମ ଶାନ୍ତି
 ବା ନିହକମି ଗୀତ ଆତ୍ମ ଓତ୍ତନା ଗୀତ । ମିଳିତ-
 ଶାନ୍ତି, ସାମାଜ୍ୟ, ଦୁଃଖ-ରମ୍ୟ, ସଂ - ବିକାଶ, ଶେ-
 ଯୋଗ ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ଆତ୍ମବ୍ୟାପାର ଶ୍ରୀ ଚାନ୍ଦି ଶାନ୍ତି,
 ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅନୁଭୂତି ପ୍ରାୟଶ-ହାସ୍ୟ ଅନନ୍ତ ସଂ-
 ଯୋଗ୍ୟ ବାବେଶେ ମେଳ ଯୋଗ୍ୟ ଅନ୍ତ୍ୟାତ ଲୋକ-
 କବିତା ଯେ ଗୀତାଧ୍ୟାୟ ଅଧିକ ଶ୍ରୀତତେ ବଚନ-
 କବିତା । ମିଳିତ ବିଭିନ୍ନ ଆନନ୍ଦ ଦିଶା-ଗୀତ -
 ଅନ୍ତର୍ଗତ ଶେଷ । ଆତ୍ମବ୍ୟାପାର ଆତ୍ମ-
 ଜୀବନର ଯୋଗ୍ୟ-ନୟନ, ମୁକ୍ତି ଆତ୍ମ ବ୍ୟାକର୍ଷଣ

পৰা হুৰত মৰা মিশ্ৰত জগতখনক 'A big, blooming
buzzing confusion' বুলি ক'ব পাৰি। অসংলগ্ন
উৰি ফুৰি ফুৰা-কল্লনাৰ ভেঁই জগতখনত থাকে-কেন
অজস্ৰ বিদ্যুৎ আৰু কোঁতুহল।'

পৃথিৱীৰ অকল্যাণ মানৱ মিশ্ৰত জগতখন
একোই। মিশ্ৰতখনৰ জে, বিদ্যুৎ, অনুসন্ধিৎসা,
কোঁতুহল, বং-স্বৰ্গৰ শাওকতে আত্মনুৰ্যাসন কৰিব
পৰা মাৰীসৰাকীয়েই হৈছে মিশ্ৰত আত্ম, ঘাই আৰু
আৰু আইতাক। তেওঁলোকে কোমল হোমিও আই
কথা আৰু সুৰে মিশ্ৰত নিচুকায়। অতীতৰ কৃষি-
ভিত্তিক শাস্ত্ৰ সমাজজীৱন কৰ্মসূত্ৰৰ আছিল। মাৰী-
অকল্যাণে কৃষিৰ লগতে ঘৰ-গৃহস্থীৰ অকল্যাণ কাম
স্বাৰ্থৰূপে অস্বাভাৱ কৰাৰ উপৰিও মিশ্ৰতঅকল্যাণে
লালন-পালন কৰাৰ উৎসাহিত্ব বহন কৰিছিল।
মিশ্ৰত আত্মনিৰ পৰা হাত আঁঠাইলৈ ঘাই আৰু
আইতাকে অততে জনে নিচুকনি গীত বা ঘাই

নামসমূহে সুব লগায়ে গায়ে মিশ্রক অনুরূপ কথিত।
 গীতগোবিন্দ মিশ্রকরত অক্ষয়লক্ষ্য ভাব-কল্পনা, অপাষণক
 বিচিত্র অনুরূপিত্ব লগত যোগ্যযোগ্যকৈ সুখে সুখে
 সুখী কক্ষা হৈছে। গীতগোবিন্দ মিশ্রক পাষণিত্তি-ধোম,
 তেলি, তক্ষা, সুল, সোহে, মিশ্রাল, ঘণিমাল, বন্দর,
 স্নেহুখী আদি অনুরূপ কক্ষা স্নেহবহুভাবে বানিত-
 হৈছে। গীতগোবিন্দ স্নেহুখ স্নেহল কল্পনা আক্ষ-
 -অলৌকিকতা- বিদ্যাধ্যান।

মিশ্রক আনন্দত স্বাধিবর বাবে অথবা
 আধনির পক্ষ হাও স্বাধিবর বাবে স্বাক বা স্বাকী-
 পক্ষসীল আক্ষয়র জোনবাহুনে, তক্ষাটিলে আধুনিম
 স্নেহিয়ায় বাঁধনির আনন্দ-হুলি যক্ষা বপলী য
 জোতলত পক্ষি আন চাটেল যোয়া সানিলসজনীক
 দেধুয়াহে এহে লোক কথিতগোবিন্দ অনামাহে সুখী
 কথিত। দেহাচনন্দস্বাকো:- অক ঘরর স্নেহুখী
 বধ ঘরলি স্নেহ,
 কলীয়া- স্নেহুখী
 লোনে লোনে স্নেহ।

আনৰ চকুত ফোলাকা এটি মিশ্ৰ গাঢ়-পিণ্ডা আৰু
 গাৰ বৰণ দেখিবলৈ যেন হ'লৈও আকৰ চকুত
 নিত্ৰ মিশ্ৰটি অদাম অনন্ত। মিশ্ৰ মনত বন
 লগাবলৈ বা আত্মবিশ্বাস গঢ়ি তুলিবলৈ আকৈ বা
 চেনেহী আৰ্হীতাকৈ মোমোহৈ অনুপাম সুৰেৰে গায়-

বাপুকন বুনীয়া- পাৰ্চৰে কুৰিয়া-
 মূৰত হেতুলায়া- ছাতি-

বাৰে বাৰেহা- ষে ষে সুবীছে
 কোন বিষমাত্ৰে নগতি।

ল'ৰা - ছোৱালীক ওমলাবলৈ ~~অঙ্গপাল~~

অঙ্গলয় কথাষেহে অকোনে- অধিব নিচিনাকৈ হৈ
 ওমলা পীতমোৰ স্বচিহ্ন হয়। মেনে -

কৰ্মো কুং কু

যান হাৰি অলমু

যেকা আছে পানী আছে জেনেই
 মাও

বেটনা গছত কাপোৰ টৈ

দেই দি দি আহি।

কিছুমান গীত প্ৰশ্ন জোৰা- আৰু উত্তৰ দিয়াৰ- চুলেতে

গোৱা হয়। যেনে :- 'জ' মূল আ মূল নুমূল কিয় ?

গৰুয়ে মে জোপ মাং মাইলো মুনিম কিয় ?

এনে গীতবোৰ মিত্ৰমানৰ অনন্ত কৌতুহলৰ আভে-
 যাপ আৱাকৈ বনোৱা কৰা হৈছে। লোকসমাজ
 গীতিমুখৰ। জন্মৰ পৰা মৃত্যুৰ দিনলৈকে গীতেই
 যেন জন্মজীৱনৰ চালিকা শক্তি। পানী কোঁড়া- অৰুয়া
 ৰ পৰাই লোক সমাজৰ প্ৰতিটো মিত্ৰয়েই যেন
 অংগীতৰ লহৰত টটি ৰোঁহি ফুৰে। মিত্ৰয়ে অলপ বুজন
 যোৱাৰ পিছত নিজে আওঁৰাই আওঁৰাই স্মা. যেনা-
 বুলি কৰা গীত আতবিনাক লাগী চন্দৰ-তাৰ
 চলৈ গতিৰ। উদাহৰনসমূহ :-

কি কৰা
 কি কৰা ?
 যেন কৰা।
 কি যেন
 মানি যেন।
 কি মানি
 পাও চলি।
 কি পাও ?
 নীল পাও।
 কি নীল-
 উ গিল।

ଜନଜାତୀୟ ଲୋକସାହିତ୍ୟ ନିଧୁକ୍ତନି ଗୀତ :

ଓଡ଼ିଆର ଜନଜାତୀୟ ଲୋକସାହିତ୍ୟ ନିଧୁକ୍ତନି ଗୀତରେ
 ଉପାଦାନ ଅଛି । ଓଡ଼ିଆର ଗ୍ରନ୍ଥକାରୀମାନଙ୍କୁ ଜନଜାତୀୟତା
 ଯେତେ ପାଞ୍ଜିର - ଶାଞ୍ଜିର, ଡିମାଟା, ଦେଢ଼ିଆ, ଛାଟିଂ, କାପି,
 ଆହାଟି, ଚିଂହଣେ ଓପାଦିଷ୍ଟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟଗଣ, ଗୀତ - ଯାତ,
 ପ୍ରସାଦ - ପ୍ରସାଦ ଆଦିରୂପେ ଅନ୍ୟତ୍ର । ~~ସିଦ୍ଧ~~ ବିଭିନ୍ନ
 ବାହିନୀମାନଙ୍କ ନିଧୁକ୍ତନି ଗୀତରୂପେ ମିଶ୍ରମୂଳକ କଳ୍ପନା,
 ଅନ୍ୟତ୍ର ଓଡ଼ିଆ ଶାହି ଶୈଳୀର ବିଦ୍ୟାଧାନ । ଜନଜାତୀୟ
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟଗଣର ଛେଡ଼ିଆ - ଲାଲନ - ଧାଲନ ଓ ନିଧୁକ୍ତନି
 କାବ୍ୟରୂପେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନାଟ୍ୟରୂପେ ।

ନିଧୁକ୍ତନି ଗୀତର ପ୍ରକାରରେ 'ବୁଝାଧାରଣା ମିଥ୍ୟା',
 ଡିମାଟାରେ 'ନାମା ଗ୍ରନ୍ଥକାରୀ', କାପିରେ 'ଓଡ଼ିଆ -
 କେନ୍ଦ୍ରାପଲ୍ଲୀ', ଛାଟିଂରେ 'କ ନିଃନାମ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିଃ
 ଓଡ଼ିଆ', ଶାଞ୍ଜିରେ 'ମିନାକରଣ' ଓପାଦି ଅନ୍ୟତ୍ର
 ରୂପେ ।

অনাথবা ২'লত পুত্ৰক সুমিষ্টিত কৰিবলৈ অন্যতে গৰীৰ
 আশা লোভন কৰে। নিচুৰনি গীতত - য়েৰ আভা
 লোভা মায়। কৰি আহিলা আতি পাৰিশ্ৰমী। দিনৰ
 দিনটো লম্বা - তুংঘলত অন্ন কৰি পৰ্ব্বলি পিঠিৰ
 হোষাও যবি লোভে ঘৰলৈ ওহেও। ঘৰত কান্দি থকা
 মিশ্ৰক চেনেহ মাঁচি অৰাৰ আভেৰে নিচুৰনা -

অ' জোনবাৰে অ' অৰ তৰা

তোমাৰ ছোৱালী খেলিছে নিলে।

যো হে জেতালত?

বাই আছে।

লোভা যদি লোভা

কঁকাল ভাঙি বোহি বান সুন্দি আছে।

জোনোৱালী কছাৰী জনপোষীৰ আভাৰে তালৈ
 অন্ন অন্ন্য গীত - পদ , আৰ্থিকতা, প্ৰবাদ - পাটলুৰ
 প্ৰাণ লেন আছে। এওঁলোকৰ নৰী অন্নত নিচুৰনি
 গীতসমূহ আতি জনপ্ৰিয়। কান্দি - কাটি আশনি কৰি
 থকা মিশ্ৰক টোপনি নিয়া পৰ্ব্বলি লোভলি মিঠা
 সুৰেৰে লোভা গীতসমূহত এমানি কল্পনাৰ তুপত

আলাপতে ওপাতি থাকে।

অসমৰ আমতৰী ৰাজসংলগ্নৰ অসমভাণ্ডাৰে অলেখ-
নিচুৰনি গীতৰ স্ৰচনন আছে।

এনেদৰে দেখা যায় যে অসমৰ জাতি-জনজাতি
নিৰ্বিশেষে অসমীয়া জাতিৰ আনুহৰ অসমভাণ্ডাৰে অৰীত
দিনে পৰা নিচুৰনি গীতৰ প্ৰচাৰ আছে।
নিচুৰনি গীতৰ লয় - কথা - সুৰ আৰম্ভন। কিছুমান
সকলোজনৰ আৰু উদ্ভূত কল্পনাৰ সৈতে নিচুৰনি গীত-
লয়ৰ জাতি আৰম্ভন। কিছু কৃষকৰ আৰম্ভন
পৰা হৈছে আৰম্ভন। আৰু মনোদাৰ্থ কল্পনাৰে
'কানহোৱা' নামৰ অদ্ভূত জীৱজোঁৰ আৰু কৰিছে।
এইদৰে অৰ্থসুগৰ হৈছিল। কিছু কিছু লৈও নিচুৰনি
গীতৰ আৰম্ভন হৈছিল।

নিচুৰনি গীতলয়ৰ প্ৰায়ে অৰ্থহীন। এইদৰে-
স্থল বৈশিষ্ট্য হৈছে অসমৰ জাতি জাতিৰ অনুৰাগ।
অতিমানেই আৰু আৰু কিছু অসমত চিৰন্তন-
অসমভাণ্ডাৰে আৰম্ভন, অতিমানেই প্ৰাৰম্ভণ অসমীয়া

আইও অকলো দেখাও নিচুনি গীতিৰ অক্ষাৰ-
মাকিব। অৰণ্যে মনুষ্য মানিক জীৱনৰ অঙ্গগতি
ৰ লগে লগে ইয়াৰ ব্যৱহাৰ ব্ৰহ্মণ: স্বাস-
পাই আহিছে।

স্বপ্নোহা বা স্বপ্নোদা গীত:

নামনি অক্ষয় এটি উল্লেখযোগ্য অনুষ্ঠান হৈছে
 স্বপ্নোহা বা স্বপ্নোদা গীত। আধোন স্বপ্নোদা পূৰ্ণিমা
 তিথিৰ দিনা উষ্ম ল'ৰাৰকলে দলবান্ধি গাওঁ ঘৰে-
 গৈ, হাওৰ জোকাতে মক কৰি গীত গায়। এনেদৰে
 গীত গায় স্বপ্নোদাৰ দিনাৰ পৰা স্বপ্নো-
 দাৰ পৰা কমে বুলি লোকসমাজত বিশ্বাস স্থাপিত
 আছে। একোটা দলত লোকসমাজত উষ্ম ল'ৰা
 থাকে। "এজনক কলগোঁচনি আদিৰে 'লোক' সজাৰে
 লৈ সন্নিহিত দিগে; বাকী কেইটাৰে হাও জোকাৰি
 গীত গায়।" লোকবিশ্বাস অনুসৰি লোকসমাজে
 স্বপ্নোদা গায়। নামনি অক্ষয় তিথিৰে
 বনৰী অক্ষয়ত স্থাপিত গীতৰ এনেদৰে -

১। অ' স্বপ্নোহা
 স্বপ্নোদাৰ দিনা
 স্বপ্নো বুলি স্বপ্নোদা,
 উষ্ম ল'ৰা স্বপ্নোদা,

গীতগোবিন্দ আড়োৰে গুহুচুৰ লগত বিশ্লেষণভাৱে
 'আতা - আৰু' অক্ষয়ীয়া লোকৰ হৈতে বৈয়াকুলি কৰা
 দেখা যায়। অহোহো দলটোৱে গুহুচুৰে বৈয়াকুলি - পৰিচা
 আৰু চাৰলৈ আগবঢ়াই। গীতৰ শেষত দলটোৱে
 গুহুচুৰ কুমল - অংগল কাহনা কৰি তামাৰীৰ্যদম্বুচল
 পদ ~~ক~~ গায় আৰু গুহুচুৰে তেওঁলোকৰ ওষত
 আঁঠু লয়। নলকাৰী অকলত অহোহো-গীত-
 সুন্দৰ কাল কৰা দেখা যায়।

বৰলোটা অকলত অহোহো অহোহো
 উৎসৱক 'এওল দিয়া' বুলি কোৱা হয়।

"ত" হৈমান কুমাৰ মৰ্মাৰ মতে 'এল হওক' এই
 মত দুটাৰ মিল ৰাখিছে 'এওল দিয়া' মত দুটা-
 ওলাইছে। বৰলোটা অৱৰ ভেদ অক্ষীয়া তমা-লোক-
 সংস্কৃতিৰ আৰম্ভক সীমিত বান্ধি মৰ্মাদেৱৰ মতে-
 অহোহো উৎসৱত মিহেতু 'অহ মদাৰ এও দিয়া-
 হয়, এও মদাৰ পৰাও 'এওল' মদাৰ প্ৰচলন হ'ব-
 পাৰে।

ବଢ଼ା- କନ୍ଧାସୀଅବଳେଷୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ଲଷା-
 ଅହୋହୋ ଓଽଅର ପାଳନ କରେ । “ ଓଽଅର (ମାହାଲମାଷାଠ
 ବଢ଼ା ଅଭାଜୁର ‘ଲୋୟ ହନାୟ’, ନବଽର ‘ଅହୈହୈୟେନା’,
 ଶାହଜନଜାତିୟେ ଆଦ୍ୟୋନ ଆବୁ ପୁଽ ଆହୈଷ ଅଽ ଶାନ୍ତିର
 ତାମାଦିନା ପାଳନ କଷା ‘ପୁଽ ହୁନିର୍ମାଷ ସଽଜା’ ଲଗାତ
 ଲିନ ଆହୈଷ ହୁନିର୍ମାଷ ତିନ୍ଦିତ ବାକ୍ୟା - ତାମୁଲପୁଽ-
 ଅକ୍ତଲତ ପାଳନ କଷା ଦ୍ଵାହୋଲ ନିର୍ଗେ’ ଆବୁ ନାମାନି
 ତାଅୟର ବହାଲୀ ଅଭାଜୁର ‘ଲୋୟ ଅଽ ଶାନ୍ତିର-
 ଓଽ ଚଽା’ ଅ-“କୁଳା ଆଗନେର ଗୀତି’ ଅ-‘ହୋଷବୋଲ’
 ଆବୁ ମିୟା-ଅଭାଜୁ ପୁଽ ଆହୈଷ ପାଳନ କଷା ‘ଆହୁନ
 ଆଗା’ ଓଽଅର ହୈୟାଦିତ ଅହୋହୋଷ ଅଭାଜୁରାୟର
 ଲୋୟ ଓଽଅର ।

ତାଅୟର ଦିନ ଦିନ ଅକ୍ତଲତ ଅହୋହୋ ଗୀତିକ ଥେଲେଗ-
 ଥେଲେଗ ନାହୁରେ ନାମାକତନ କଷା ହିଜ୍ଠେ । କେହଲ ଠାହୈ-
 ବିଲୋଷେ ହୈ - ଚାଷିଜେ ଅୟ, ଲନ ତାଽ ଅୁଷର ଯେହତ କିଠୁ
 ଆସିଲ ଲକ୍ଷ୍ଠ କଷା ମାୟ । ଆଦ୍ୟୋନୀ ହୁନିର୍ମାଷ ପ୍ରାନ୍ତମୟ

উৎসৰ আহোৱা বা মহামেদৰ অতনতপতি অকলৰ
লপাও জনজাতীয় লোকসকলৰ আভ্যন্তৰীণ আদৰশীম।

বিয়া-নাম বা বিয়া-গীত :

অনুষ্ঠানমূলক লোকগীতৰ অন্যতম অঙ্গ হৈছে বিয়ানাংম। অসমীয়া বিয়াত অনুষ্ঠানৰ বিভিন্ন মুহূৰ্তক উল্লেখ কৰি লোক-গীতেই হৈছে বিয়াগীত বা বিয়ানাংম। বিয়ানাংমে বিয়াত অনুষ্ঠানক এক সুকীয়া মাসা প্ৰদান কৰিছে। "গীতবোৰত আমতী তথা ষষ্ঠীতীতকলৰ অৰল কলুনা, দামত্য জীৱনৰ আদৰ্ম কৰুনা উলিয়াই দিয়াৰ কাৰণ্য আদি বৰ মনোৰমভাৱে প্ৰকাশ পাইছে।" আমতীতকলে বিয়াতৰ বিভিন্ন মুহূৰ্তত লোক গীতবোৰ এনেবিধৰ - যত্নৰ সাক্ষী মুন্দা গীত, সুৰাপৰ ঠান বনা গীত, ~~জোৰ~~ জোৰনৰ গীত, সাঁচিহীন মুন্দা গীত, শ্ৰাদ্ধ আৰু অৰিহাসৰ গীত, পানী তোলা গীত, মাহ বটা গীত, নম কামোৱা গীত, দৰা-কৰুনা বুকু গীত, দৰা-আদৰা গীত, মোমাংই গীত পূজাৰ গীত, বৰন তোলা গীত, কৰুনা উলিয়া গীত, আৰু তোলা গীত,

বিদ্যা নামৰ বৈশিষ্ট্য :

১/ বিদ্যানামৰ প্ৰধানতঃ বাৰীকেন্দ্ৰীক লোকগীত। এই গীতশোৰ বাৰীকলৰ দ্বাৰা ৰচিত আৰু পৰিষ্কাৰিত হয়। বাৰী-
হাদয়ৰ অক্ষুৰণত আশা, আশ্ৰয়-আশনা, আনন্দ-বিষাদ,
দাৰ্শনিক জীৱনৰ যিচিৰ অভিজ্ঞতা ইত্যাদি প্ৰতিফলিত
হয় বিদ্যানামৰ ভাৱত।

২/ গীতসমূহৰ ভাষাৰে দৰা-কহ্নৈয়ক মিল-পাৰ্বতী,
বিষ্ণু-লক্ষ্মী আদি দেৱ-দেৱীৰ লগতে ৰাম-সীতা,
কৃষ্ণ-ৰুক্মিণী, হেমা-আম্বিকাদি আদি পৌৰাণিক-
ঐতিহাসিক চৰিত্ৰসমূহৰ স্বপ্ন কল্পনা কৰা হোৱা-
যায়।

৩/ বিদ্যানামৰ ভাৱত বাৰীকল পৰিধান কৰা-
কৰ্ম জ্ঞান কৰ্মৰ বিবিধ অলংকাৰ আৰু বিভিন্ন
প্ৰজ্ঞান আশ্ৰয় নাম পোৱা যায়। জোৰনৰ গীতত-
বিক্ৰমৰায়ে ইয়াৰ উল্লেখ আছে।

৪/ বিদ্যার সোমত কইয়া উলিয়াই দিয়াৰ অক্ষয়ত -
 পৰিমাণৰ অকল্যাণে মন - স্থান হেদমাৰে উপাচি পৰাৰ
 লগতে সোয়ালী পৰাৰ দৈনন্দিন জীৱনত ব্যৱহাৰত -
 আত্মসম্বোধনত কুলেৰ টোকে মূলি বিদ্যাৰ নামত -
 উল্লেখ আছে -

বাৰীৰ পাচুমাৰে

কান্দে তাঁতমাৰে

চলত কান্দিলে হেঁদা - চেৰেখীয়ে ,

৫/ বিদ্বিৰ উপমাৰ প্ৰয়োগ কৰি পোয়া এই মাংগলিক

পীতাম্বুৰ কাব্যিক উল্লেখত বিদ্বিৰিত । আত্মত

হিচাপেও ইয়াৰ মূল্য সম্বন্ধে । "বহুতৰ নাম বা পীতত -

কন্যাৰ সৰলতা , কল্পমাৰ কল্পনীয়াতা , উপমাৰ মনোহাৰিত

ঘৰুৱা জীৱনৰ প্ৰাণ্ডল মিলি , স্থান বিশেষে কোঁতুৰ

হাৰুৱাৰ আৰু আত্ম বিদ্বিৰ কাব্য নিম্বত -

তিতা সোয়ালীৰ দৰে "কিনিকি উঠিছে ।"

বিহুগীত:

বিহু অসমৰ কৃষিভিত্তিক জনজাতীয়- তথা জনজীবনৰ উৎসৱ। অসমীয়া সমাজৰ খেতিপথাৰ, প্ৰকৃতি, জীৱ-জন্তু আৰু মানুহৰ নিখিঁ অঙ্গাঙ্গীৰ ঘূৰ্ন প্ৰকাশ- ঘৰ্টে বিহুৰ স্মৃতি। 'বিহু' মৰ্মটো অনাৰম্ভনক মৰ্ম। ইয়াৰ লেখাতাত্ত্বিক অৰ্থ মিশ্ৰ নহওক, ই আনন্দ-বাচক মৰ্ম। যৈদিক আৰ্য, মনুয়া- অসমীয়া- আৰু জনজাতীয় প্ৰলয়ৰ ত্ৰিবিধাত- বিহু- উৎসৱৰ উল্লেখ আছে আৰু ইয়াক অসমৰ লোক উৎসৱ হিচাপে গন্য কৰা হৈছে। কিয়নো- এই উৎসৱ প্ৰতিপক্ষী অসমীয়াৰ আনন্দ আৰু অনুপ্ৰেৰণাৰ উৎসৱ। অসমৰ সকলো লোক উৎসৱৰ ভিতৰত বিহুক জাতীয় উৎসৱ হিচাপে স্বীকৃতি দিয়া- হৈছে, এই কাৰণেই যে এই উৎসৱৰ আৰ্য্য হৈছে কৃষিকৰ্ম। কৃষিৰ সৈতে- ইয়াৰ অংগাংগী সম্বন্ধ আছে। অসমত তিনিওটা বিহু পালন কৰা হয়। বংশা- বিহু, কাতি বিহু আৰু মাদ- বিহু। তিনিওটা- বিহু- কৃষিৰ লগত জড়িত।

ব'হাগ বিহুৰ সময়ত খেতিৰ কাৰ্য আৰম্ভ কৰা হয়, কাতি বিহুত ভৈৰৱীয়া বানেৰে শস্যৰ লেপত হয় আৰু মাঘ বিহুত মধ্য - চণ্ডীয়া হয়। খেতিৰ এই তিনিটা পৰ্যায়ত তিনিটা বিহু আয়োজন কৰা হয় - মালুহেৰে উদ্ভাৱন কৰা। বিহুৰ সময়ত বীৰ্য্য শীতি - নীতি পালন কৰা হয় যদিও বিহু আয়োজনত এক বীৰ্য্যবাহিনী উঠে। এইটো দিলাৰ পৰা বিহু কাৰ্য্যকৰণ কৰিব বুলি পোষণেৰে প্ৰকাশ কৰিব পাৰি।

এটা কৃষি কৰ্মৰ শেষত আৰু পৰৱৰ্তী কৃষিকৰ্মৰ প্ৰস্তুতিৰ অৰ্থে সময়মিত্ৰেই বহাগ বিহু পালন কৰা হয়। এই সময়ছোৱাত কৃষক সকলে কিছু পৰিমাণে আৰ্জি হয় আৰু দেহ মন অৱস্থাতে আনন্দময় হৈ থাকে। "বহাগ পৰ্বত মেতিয়া প্ৰকৃতিয়ে মোৰন ক্ৰম লাভ কৰে, তেতিয়া গছে পাতে, ফুলে - ফলে, মানুহৰ মনে মনে লোভ উন্মেষ ঘটে। প্ৰকৃতিৰ আহ্বানত মানুহ আগবাঢ়ি আহে ~~জীৱন~~ জীৱনক

উপভোগ কৰিবলৈ। জেগে গাংকৰে বিহু পাতে, নাচে,
 গীত গায়, বাদ্য বজায়। গতিকে অসমত পৰম্পৰাগতভাৱে
 চলি থকা লোকগীতসমূহেই যেন এই অসমত নতুন মাদক-
 গাৰে সোন পাৰে উঠে। বিহুগীত অসমৰ অনুষ্ঠানমূলক-
 লোকগীতসমূহৰ বিতৰণত অন্যতম। বিহুগীতৰ কেন্দ্ৰীয় ভাব
 আৰু স্বক্ৰিয়বস্তু হৈছে প্ৰেম। প্ৰায়শ্ৰেণী গীতৰ মাজত প্ৰেম-
 প্ৰণয়ৰ ভাব প্ৰকাশ পোৱাৰ লগতে মিলন, বাসনা,
 বিষহ, বেদনা আদি বিভিন্ন ভাব প্ৰকাশ পোৱা
 দেখা যায়। " বিহুগীত অসমীয়া লোকসাহিত্যৰ এটি
 সৌন্দৰ্য - ~~কল~~ মঁহু বা। বিহুগীত অসমীয়া লোক-সাহিত্যৰ
 এটি অমূল্য অঙ্গ। ইয়াৰ বুকুত আছে জাতিৰ মানৱ
 মনন, জীৱনৰ বুৰঞ্জী আৰু অসমত প্ৰতিষ্ঠিত, ইয়াৰ
 ভাষাত অঞ্চল, ছন্দ আৱলীল, সুৰ মনোমোহা। উচ্চ
 মনুষ্যৰ মাজত বিহুগীতৰ মৌলিক বৈশিষ্ট্যৰ উচ্চান
 পোতা যায়।

বিহীনগীতৰ বৈশিষ্ট্য :-

১/ বিহীনগীতৰ মূল বিষয় হৈছে প্ৰেম। উৎসাহ-সাহসিকতাৰ
সহায়ত্ব সৃষ্টি হোৱাৰ পূৰ্বভাগ, বিতৰ্ক, গ্লান আদি
আবেগ-অনুভূতিবোৰ বিহীনগীতৰ মাজেৰে প্ৰকাশ নহয়।

"প্ৰেমৰ পৰাই গ্লান আৰু গ্লানৰ ফলস্বৰূপেই হ'ল-
সৃষ্টিৰ বিৰোধ। ইয়াৰেও পুৰুষ প্ৰকৃতিৰ প্ৰেম-
নিৰীতিৰ সৃষ্টি মাজেদি সৃষ্টি বৰ্ণনা কৰিছে। বিহীনগীত
নিৰীতিৰ অহিমা বৰ্ণনা কৰা হয়।

২/ চহা কবিতামূলক যাত্ৰাৰ জীৱনৰ সুখ-দুখ, আশা-
আৰণ্যৰ সন্ধান, প্ৰণয়-আবেগ আদিক অধিক উৎসাহ প্ৰদান
কৰিছে বিহীনগীত। প্ৰেমিক-প্ৰেমিকসকলে ইয়াৰে
অনিৰ্ব্যক্ত লাভৰ বাবে সিমিলনো উপায় গ্লানৰ
উপায় আছে।

৩/ বিহীনগীতৰ মাজেৰে অসমীয়া সভ্যতাৰ শীতি-নীতি
পৰামৰ্শ, আচাৰ ব্যৱহাৰ, লোকবিশ্বাস, সাজ-পাৰ,

৬/ বিহুগীতৰ আঙোৰে অসমীয়া অসমতৰ ইতি-নীতি
 পৰামৰ্শ, আচাৰ - ব্যৱহাৰ, লোকবিশ্বাস, আত্ম-পাৰ,
 অলংকাৰ আদিৰ ছবি প্ৰকাশিত হোৱাৰ উপৰিও
 গাওঁৰ দৈনিক জীৱন, অসমতৰ আৰ্থ অৰ্থনীতি
 দিনা, দুখ-দৈন্যতা, সামাজিক বিষয় আদি অসমত
 প্ৰতিফলিত হৈছে।

৪/ প্ৰকৃতি জগতৰ গছ-লতা, নদ-নদী, খেতি-পথাৰ,
 আকাশ, চৰ-চাপৰি, পৰ্বত-পাহাৰ, নৈৰ চাপৰি,
 পশু-পক্ষী, বতাহ, জাৰ-ভুৰি, কীট-পতংগ
 আদিৰ কথা বিহুগীতত প্ৰকাশ পাইছে। হেৰা-হেৰা
 বা লুইতৰ লগতে দিয়ৌ, জাঁজী, দিহিং, লাহৰী
 বঁদামিতি, কলং আদি নৈয়ে বিহুগীতত স্থান
 পাইছে।

৭/ বিহুগীতসমূহ কাব্যিক স্তোত্ৰে পৰিপূৰ্ণ। হৃদ,
 অলংকাৰ আদিৰ প্ৰয়োগেৰে গীতবোৰক জীৱনময়
 কৰি তুলিছে। হৃদস্পন্দৰ ত্ৰিভুজত হুলতী হৃদৰ প্ৰয়োগ
 বিহুগীতত হৈছে।

বিহীনগীত তালংকার ত্রিভুত উপমা, অনুমান
আদিৰ অঘন প্ৰয়োগ-দেখা যায়।

শুঁচি :- ব'হাগ-বিহুৰ এক শুক্লত্বপূৰ্ণ আৰু শুঁচি।

ই পুৰুষসকলৰ এক সুকীয়া অনুষ্ঠান। গৰু বিহু-মাহেৰ

মানুহ বিহুৰ দিনাৰ পৰা ভেৰগাৰালৈ যাওঁতে হওঁ নৈ

তাল, তাল, লোঁপা আদি বাদ্য বজাই গৃহতুৰ অলপ

বগানৰ কাষে দক্ষিণা অংশত বগানে বিশেষ যত্ন

মৰিৰ ঘোষ পদ গায় আৰু গৃহতুৰ অনুষ্ঠান-মহোৎসব

বিহু আৰু। ইয়াক শুঁচি বোলে। "শুঁচি কুলত গাই

আহোমসকলৰ আয়তন।" শুঁচি মৰাটো গাই গাঁৱলৈ

সমূহ গাই-আহোম জমাৰ 'হু-হু-বি' ও পৰা আহে।

'হু' জানে চিহ্নটি চিহ্নটি ;হা জানে আৰ্হাৰদ, কুল

বগানৰ আৰু 'বি' জানে কৈলিকৃত হোৱা। আৰ্হা-

আনন্দত কৈলিকৃত হৈ চিহ্নটি চিহ্নটি কুলল বগানলৈ

হোৱা হৈ গৃহতুৰে মৰাটো আনবলৈ শুঁচি দলও আৰ্হাৰদ

গৃহত বহে।

#) উপসংহাৰ :-

আলোচনীৰ ভৰিসতে দেখিবলৈ পোৱা গৈছে যে
লোক-আহিত্য অসমীয়া তথা অসমৰ অন্যান্য
জনজাতীয় লোক-সমাজৰ মাজত এক বৃহৎসংখ্যক
স্থান অধিকাৰ কৰি আছে। আনকি কিছু সমাজত
আহিত্যসমূহৰ বিশেষ গাদৰ আছে। সুস্থিৰাল
ৰচনাৰ-পৰা বিভিন্ন আৰ্য্যসৰ বিভিন্ন অনুষ্ঠানৰ
অঙ্গল এই আহিত্য। গতিকে অসমৰ লগে লগে
আহিত্য জ্যোতি উজ্বল কৰাটো বাঢ়িছে। নব্যসম
নৱসংস্কৃত্যেও এই বিভিন্ন অঞ্চলত প্ৰচলিত আহিত্য
গীত, পদ, সুৰ সমূহ সংগ্ৰহৰ প্ৰচেষ্টাত
প্ৰসিদ্ধ অধ্যাপক-গণক জৰুৰী, বিদ্যামানিত স্ত্ৰেত
এই 'আহিত্য' বিষয়টো- গৱেষণাৰ বিষয় হিচাপে
নিৰ্বাচন কৰাটো- নিঃ সন্দেহে তাৰি স্ত্ৰেত চিহ্ন।

অসমীয়া গ্ৰন্থপঞ্জী

১/ গোস্বামী, সফুলদত্ত : অসমীয়া জনআহিত্য, অসম
স্বদেশী প্ৰাইভেট লিমেইটেড,

২০২২ চন ।

২/ গগৈ, লীলা : অসমীয়া লোক আহিত্যৰ অসমীয়া
ইতিহাস, অসমীয়া লোক আহিত্য, ডিব্ৰুগড়, অসম
স্বদেশী : ২০১৭ চন ।

৩/ মৰ্মা, প্ৰত্ননাথ : অসমীয়া আহিত্যৰ অসমীয়া
ইতিহাস, অসমীয়া লোক আহিত্য, ডিব্ৰুগড়, অসম
স্বদেশী, আগষ্ট, ২০০৪ ।

৪/ মৰ্মা, হেমন্ত কুমাৰ : অসমীয়া আহিত্যৰ ইতিহাস
বীণা নায়েকী, ডিব্ৰুগড়,
ডেপেট্ৰী, ২০২২

(୫୭)

ଆଲୋଚନା

୧/ ବକ୍ଷା, ଜଗନ୍ନୀଳୟନ :- ମାସିକ, ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୧୬, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଅନୁସଂଖ୍ୟା, ଡାକ୍ତରୀ ୨୦୧୬

୨/ ବକ୍ଷା, ସମୀପ :- ମାସିକ, ୨ ଡିସେମ୍ବର ୨୦୧୬

୩/ ମର୍ତ୍ତ୍ୟା ଦୁର୍ଗା, ଅନୁସଂଖ୍ୟା :- ମାସିକ, ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୧୬, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଅନୁସଂଖ୍ୟା, ଡାକ୍ତରୀ, ୨୦୧୬

(88)

କ୍ରମିକ ଦାତା

ନାମ	ବୟସ	ବୃତ୍ତି	ପିତାମାତା
୧/ ଚନ୍ଦନ ବର୍ମା	୫୫	ମିଷ୍ଟକ	ନଳବାରି
୨/ ଦିଲୀପ କାଳିତା	୫୦	ମିଷ୍ଟକ	ବନ
୩/ ଦ୍ଵିପାଞ୍ଚୁଡ଼ାତି ଉନୁଦାସ	୬୦	ମିଷ୍ଟକ	ବସ
୪/ ନୟନନି ମହା	୫୫	ମିଷ୍ଟକ	ଶ
୫/ ନୟନନି ମାତା	୫୦	ମିଷ୍ଟକ	ନି

(৪৫)

আলোক চিত্র

চিত্র নং - ১

লোক - সংস্কৃতির অনূপম অঙ্গাদ

(নিচুকনি সীত)

(৪৬)

আলোক চিত্র

চিত্র নং - ২

আঘোনক পুনর্জন্মক 'মহোৎসব' উৎসব

চিত্র নং - ৩

বিহু গীত আৰু বিহুনৃত্য ৰে বিহুৰ ঐতিহ্য

আৰু পৰম্পৰা

(89)

ଆଲୋକ ଚିତ୍ର

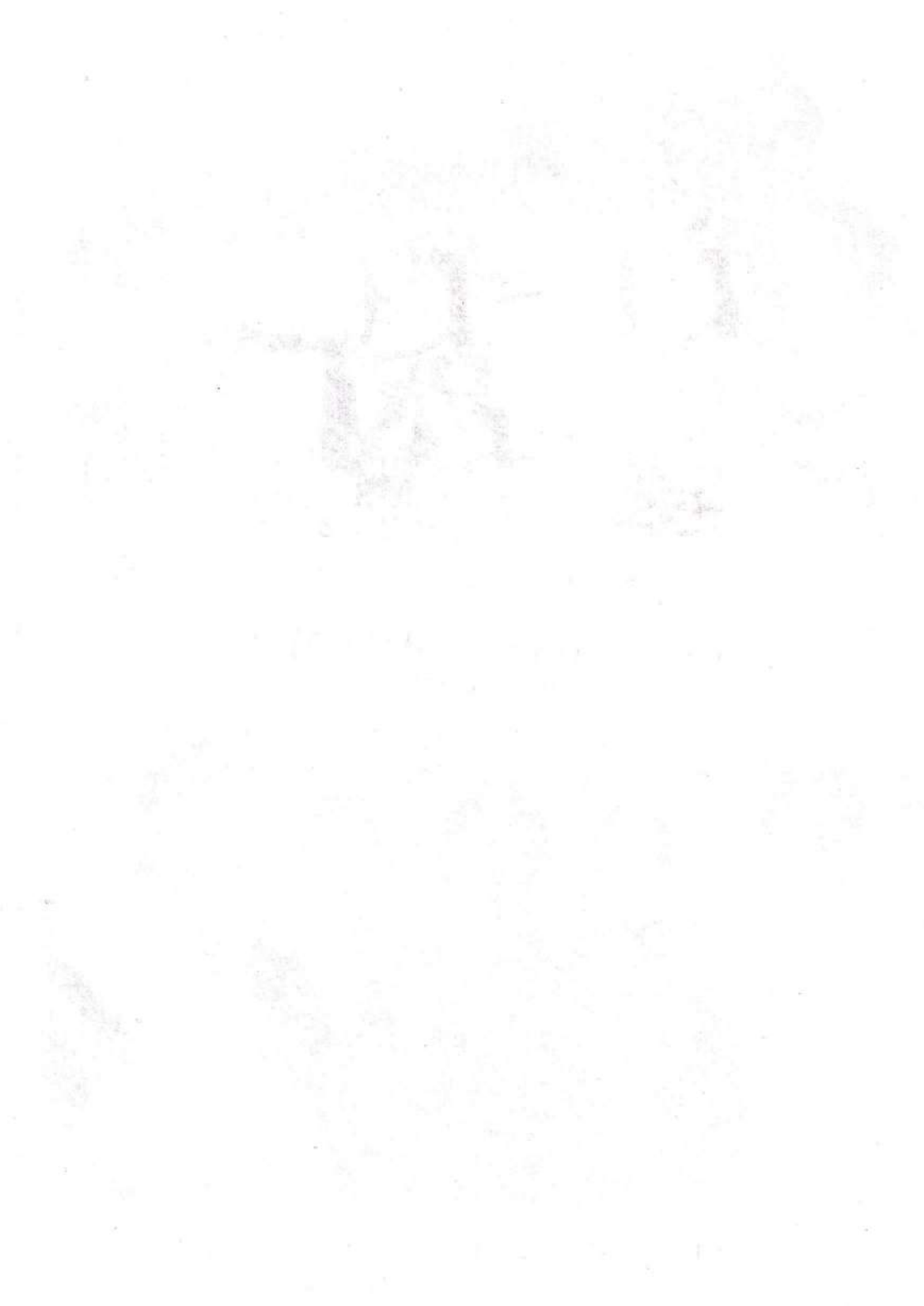

ଚିତ୍ର ନଂ - ୪
ଆତ୍ମନିୟମ ଲୋକ - ଆସିତ୍ୟ

ଚିତ୍ର ନଂ - ୫
ଆତ୍ମନିୟମ ବିକାଶୀତ

525-20

THE UNIVERSITY OF CHICAGO